

ETELÄ-SAVON MAASEUTU ICT

Perjantai 29.12.2017

LOPPURAPORTTI

Etelä-Savon Maaseutu ICT -hanke kokosi yli 2500 osallistujaa.

Maakunnallinen tiedonvälityshanke, jonka keskeisenä tavoitteena on kehittää tietoyhteiskuntapalveluiden käyttöä Etelä-Savon maaseudulla onnistui kokoamaan asiantuntija- ja teemapäiviinsä sekä digitupiin runsaasti maaseudun väkeä.

Onkohan se isäntä
muistanut ne
tukitiedotukset?

MAASEUTU ICT

Tietoliikenneyhteydet ovat hieman parantuneet 4 G tekniikan yleistymisen myötä. Lisää raportin sivuilla 16-18.

Asiantuntijapäivät
Hankeen tuki-infot kokosivat runsaasti maaseudun väkeä. Netin käyttö on lisääntynyt myös mm. tukien hakemisessa ja neuvontapäiviin on saatu mukavasti sähköinen asiointi mukaan.

Teemapäivät
Etelä-Savon Maaseutu ICT -hanke on järjestänyt teema- ja asiantuntijapäiviä Mikkelissä, Savonlinnassa, Pieksämäellä, Juvalla, Kangasniemellä, Enonkoskella, Rantasalmella ja Sulkavalla. Lisää tietoa teema- ja asiantuntijapäivistä sivuilla 13-14.

Digituvat
Hankeen myötä on syntynyt maaseudulle uusi matalan kynnyksen toimintamuoto, digitupa. Lisää digituvista sivulla 15.

Kuntakierrokset
Hankeen alussa pyrittiin käymään keskustelua jokaisen Etelä-Savon kunnan kanssa. Näin saatiin hyvää tietoa tilaisuuksien järjestämiseksi.

Byrokratian purku

Hankkeessa tehtiin Etelä-Savon alueen maatalouden byrokratian purkamisen selvitystyö. Raportti saatiin valmiiksi kevään 2016 aikana ja siitä ProAgria Etelä-Savo järjesti päätösseminaarin 25.4.2016. Lisää byrokratian purusta sivuilla 19-20.

Yhteistyössä enemmän

Hankkeen tiedotustyötä tehtiin hyvässä yhteistyössä ProAgrian, Etelä-Savon ELY-keskuksen ja alueen maaseututoimien asiantuntijoiden kanssa. Lisäksi useat hankkeet ja MTK Etelä-Savo ry olivat tiiviissä yhteistyössä Maaseutu ICT -hankkeen kanssa. Lisää yhteistyöstä sivuilla 6 - 11.

maaseuturahasto

 Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

1

Tiivistelmä

TIIVISTELMÄ

Etelä-Savon Maaseutu ICT on EU:n maaseuturahaston osarahoittama tiedonvälityshanke, jonka tavoitteena oli parantaa maaseutuyrittämiseen ja sen uudistamiseen liittyvää ammattitaitoa ja osaamista nimenomaan tieto- ja viestintäteknikkaan ja digitalisaatioon liittyvissä kysymyksissä. Hankkeella lisätiini myös alueen yrittäjien ja toimijoiden tietämystä ja valmiutta tieto- ja viestintäteknikan käyttöön yritystoiminnan tukena. Viljelijöiden ja maaseudun pk-yritysten pitäisi hankkimansa osaamisen ja tiedon ansiosta pystyä parantamaan erityisesti kilpailukykyään ja resurssitehokkuuttaan sekä edistämään samalla maaseudun elinkeinoelämän kestävyyttä.

Hankkeen viestintätoimet tukivat maaseututoimijoiden ja yritysten yhteistyötä ja uuden elinvoimaisuuden syntyä alueelle.

Hankkeen toimenpiteet jakautuivat kolmeen teemaan:

1. Tiedotustoimet maaseudun ICT- taitojen perusoamisen turvaamiseksi
2. Digitalisoituvan maaseudun uudet mahdollisuudet
Hankkeessa järjestettiin maaseudun elinkeinoelämän kehittämistä tukevia teematilaisuuksia, jossa digitalisaatiolla on suuri merkitys mm.: jaksaminen, turvallisuus, sähköinen markkinointi ja suoramyynti, verkostotyö, kyläviestinnän uudet askeleet, uusi teknologia
3. Sähköiset palvelut maaseutuyrittäjän yritystoiminnan tukena

Hankkeessa tiedotettiin maaseutuyrittäjille sähköisen asiointin mahdollisuuksista, edistettiin sähköisten asiointien käyttöönottoa opastamalla uusien palveluiden käyttäjiä (mm. Vipu, ympäristötuet ym.) Osiossa toteutettiin myös maataloille kohdentuvat byrokratian purkuun liittyvä selvitystyö, jonka perusteella saatiin toimenpideehtoja viranomaistoiminnan yksinkertaistamiseksi ja päällekkäisyyksien purkamiseksi.

ETELÄ-SAVON MAASEUTU ICT

HANKKEEN TOTEUTTAJAT

Hankkeen hallinnoinnista vastasi Etelä-Savon Koulutus Oy ja osatoteuttajana toimi ProAgria Etelä-Savo

HANKKEEN NIMI JA HANKETUNNUS

Etelä-Savon Maaseutu ICT -hanke, 13523

AIKATAULU

15.10.2015 – 31.12.2017

RAHOITTAJA

Etelä-Savon ELY-keskus Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto: Eurooppa investoi maaseutualueisiin

HANKKEEN OHJAUSRYHMÄ

Hankkeen aikana ohjausryhmä kokoontui viisi kertaa. Ohjausryhmässä olivat mukana:
 Maija Puurunen, Etelä-Savon ELY-keskus
 Ossi Tuuliainen, Etelä-Savon ELY-keskus
 Pekka Häkkinen, ProAgria Etelä-Savo ry
 Anne Nykänen, viljelijöiden edustaja

Vesa Kallio, MTK Etelä-Savo ry, pj
 Vesa Vainikainen, Etelä-Savon koulutus Oy
 Tuija Hirvonen, Etelä-Savon koulutus Oy
 Kati Torniainen, Etelä-Savon koulutus Oy
 Arto Pulkkinen, Mikkelin kaupunki
 Kari Hyyryläinen, tukihenkilöverkoston edustaja

HANKKEEN TOIMIJAT

Esedu toteutti hankkeen yhdessä Pro Agria Etelä-Savon kanssa. Hankkeessa käytännön toiminnoista vastasivat :

- Tuomo Rytönen, projektipäällikkö
- Veli Karhu, projektiasiantuntija
- Jorma Flinkman, opettaja
- Päivi Purhonen, kasvintuotannon ja talouden asiantuntija
- Minna Paakkari, projektisihteeri
- Anne Kolehmainen, taloussihteeri

KOHDERYHMÄT

Hankkeen kohderyhmiä olivat

- maatilayrittäjät
- metsätalousyrittäjät
- maaseudun pk-yritykset
- maaseudulla toimivat yhdistykset ja yhteisöt

SIDOSRYHMÄT

Hankkeen onnistumisen kannalta olennaista on maaseudun tarpeisiin vastaaminen. Tarpeiden kartoittamisessa ja markkinoinnissa olennaisessa asemassa ovat ohjausryhmän sekä sidosryhmien kuuleminen ja täten yhteisten tavoitteen luominen sekä niiden toteuttaminen.

Hankkeen sidosryhmiä olivat mm.
 kunnat

yrittäjäjärjestöt

MTK Etelä-Savo

Metsänhoitoyhdistykset

Etelä-Savon maaseututoimet ja Mavi

Maatalousyrittäjien eläkelaitos Mela

Etelä-Savon ELY-keskus

laajakaistaoperaattorit

Veej'jakaja, Rajupusu, Piällysmies, Järvi-Suomen kylät, Kolomonen ja Pieksämäen kylät ry

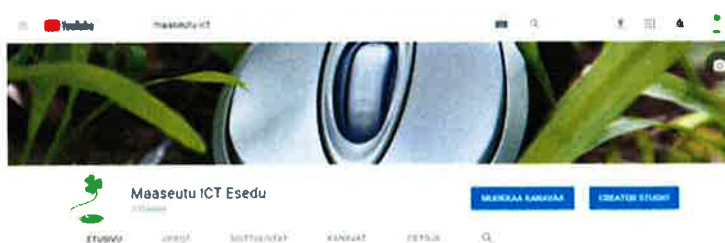
2

Tavoitteet

Etelä-Savon Maaseutu ICT -hanke oli maakunnallinen, vuosina 2016–2017 toteutettava tiedonvälityshanke, jonka keskeisenä tavoitteena oli edistää ja monipuolistaa Etelä-Savon maaseudulla tietotekniikan hyödyntämistä sekä sähköistä asiointia. Hankkeen tarkoituksena oli järjestää tiedotustilaisuuksia seuraavilla osa-alueilla.

Hanke oli esillä 40 eri julkaisussa sekä lehdissä että Facebookissa. Hankkeelle tehtiin esite ja nettisivut. Nettisivuilla oli runsaasti jaossa tilaisuuksien materiaaleja. Hanke järjesti 22 infotilaisuutta sekä 26 yhteistyöpalaveria, joissa on ollut yli 507 osallistujaa sekä 121 esittelytilaisuutta (teematilaisuudet ja digituvat), joissa oli 2081 osallistujaa. Asetetut tavoitteet ylitettiin hankkeen aikana.

3

Hankkeesta kertominen

Hanketoimijoiden 1. tapaaminen

Heti ensimmäisenä työpäivänä tavattiin Juvalla. Tällöin hahmoteltiin hankkeen kannalta olennaisimpien asioiden sisältöjä. Suunniteltiin hankkeen etenemistä niin teknisten asioiden kuin myös muilta osin. Luotiin alustava aikataulu hankkeen etenemiselle.

Toiminta- ja viestintäsuunnitelma

Toiminta- ja viestintäsuunnitelman teko aloitettiin heti ensimmäisinä työpäivinä. Lopputulos esiteltiin ohjausryhmälle 9.3.2016 ja ohjausryhmä hyväksyi suunnitelman.

Toiminta-alustojen suunnittelu ja valmistaminen

Heti aluksi päätettiin hankkeelle hankkia kotisivut ja oma domain, www.maaseutuict.fi. Vaikeampaa taas oli valita kotisivun alusta, eli kuinka, miten ja millä työkaluilla kotisivuja hallittaisiin. Lopuksi päädyttiin kotisivukoneen alustalla työskentelyyn, vaikka teknisesti se ei ole paras mahdollinen alusta. Lisäksi hankkeelle luotiin Facebook-sivu ja YouTube-kanava.

Yhteisiksi levytiloiksi valittiin Esedun Office 365 Sharepoint -alusta sekä Google Drive ympäristö. Tilaisuuksiemme markkinoinnin osalta päätettiin hyödyntää Maaseutukuriirin kalenteria.

Markkinointiaineiston suunnittelu ja toteutus

Helmi-maaliskuussa 2016 oli ohjelmassa hanke-esitteen suunnittelu. Samalla syntyi hankkeemme logo sekä muuta kuva-aineistoa myöhempiin tarpeisiin. Alla on kuva-aineistoa.

Yhteistyö

Yhteydenotto laajakaistaoperaattoreihin

Helmikuussa 2016 otimme yhteyttä laajakaistaoperaattoreihin TeliaSoneraan, Elisaan ja DNA:han. Keskustelujen tuloksena kaikki operaattorit halusivat olla mukana hankkeemme toiminnassa antamalla käyttöömmme laajakaista liittymät ja laitteet.

Yhteydenotto kuntiin

Helmi-maaliskuun vaihteessa 2016 aloitimme kuntakerrokset, otimme yhteyttä lähes kaikkien kuntien kunnanjohtajiin ideariihitapaamisiin järjestämiseksi. Olen-naista tapaamisissa oli löytää sellaisia ICT-asioita, joiden tietotaitoja parantamalla saataisiin kunnissa suurimmat positiiviset vaikutukset. Ensimmäiseksi soittelimme Enonkosken kunnanjohtajalle ja sen tuloksena järjestettiin ideariihi. Alla on ensimmäisestä ideariihestä lehti-leike.

ETELÄ-SAVON MAASEUTU ICT

INFOTILAISUUDET

22 hankeinfo
306 osallistujaa

YHTEISTYÖPALAVERIT

26 yhteistyöpalaveria
206 osallistujaa

Teknistä osaamista maaseudulle

TIETOTEKNIIKKA | Hanke tarjoaa maaseudun yrityksille ja yhdistyksille apua tietotekniikan ja sähköisen asioinnin hyödyntämiseen.

KIIRIKKALAINEN

ETELÄ-SAVONNA on tänä vuonna aloitettu Maaseutu ICT -hanke, jonka tarkoituksena on tarjota maaseudun yrityksille ja yhdistyksille tietotekniikan ja sähköisen asioinnin hyödyntämiseen. Hankeen puolesta järjestetään eri tavoin maksuttomia neuvontamateriaalusta, jossa neuvotaan ja ohjataan.

Hankkeen projektipäällikkö Tuomo Rytönen ja projektiasiantuntija Veli Karhu Etelä-Savon ammattopistosta kertovat, että neuvontamateriaalit sisältävät ohjeita, sähköisesti asennettua, tiedotustekniikkaa, jossa on selkeä ja yksinkertainen ohjeistus, ja voinut seuran ja tukea hakemiseen lähtöisillä asioilla.

Hankkeen koordinaattori Kari Kuuramaa ja projektipäällikkö Rytönen kertovat, että neuvontamateriaalit sisältävät ohjeita, sähköisesti asennettua, tiedotustekniikkaa, jossa on selkeä ja yksinkertainen ohjeistus, ja voinut seuran ja tukea hakemiseen lähtöisillä asioilla.

”Yhdistykset voivat tehdä tiedottamisessaan niin sanotun digiloikan.”

KARI KUURAMA

Projektiasiantuntija Veli Karhu ja projektipäällikkö Tuomo Rytönen (oik.) esittelevät kunnanjohtaja Kari Kuuramalle (vas.) hankkeen sisältöä.

HANKKEEN on lähtenyt mukaan myös Enonkosken kunta, kunta teetti oman hankkeen kansainvälistä kunnan yhdistyksiä, yhdistyksiä ja yrityksiä koskevia ohjeita ja voinut seuran ja tukea hakemiseen lähtöisillä asioilla.

Käytävien aloitus perusteella analysoimalla, miten tilaisuuksien hyödyntäminen on mahdollista kunnan, kunnan ja yhdistyksen kesken.

Enonkosken kunnanjohtaja Kari Kuuramaa

ri Kuuramaa sanoo, että tulla tulisi hyödyntää hankkeen tarjoamaa neuvontamateriaalia, sillä ohjeistuksen, yritysten ja yhdistysten ohjeistuksen parantaminen hyödyntää koko kuntaa.

Rytönen ja Karhu sanovat, että esimerkiksi sähköisen pankkiasioinnin ja tulojen kerääntymisen hallinta on nyt mahdollista tehdä helposti ja yksinkertaisesti.

Yhdistykset taas tarvitsevat usein apua muun muassa nettisivujen tekemiseen tai sosiaalisen median käyttöön.

Yhdistykset voivat tehdä tiedottamisessaan niin sanotun digiloikan, Kuuramaa ehdottaa.

ETELÄ-SAVON MAASEUTU ICT -HANKE

- Hanke on aloitettu helmikuussa 2016.
- Hanke on osa Etelä-Savon ammattopiston ICT-hanketta.
- Hanke on osa Etelä-Savon ammattopiston ICT-hanketta.
- Hanke on osa Etelä-Savon ammattopiston ICT-hanketta.
- Hanke on osa Etelä-Savon ammattopiston ICT-hanketta.
- Hanke on osa Etelä-Savon ammattopiston ICT-hanketta.

Viljelijät tarvitsevat tukineuvontaa

ETELÄ-SAVON Maaseutu ICT -hankkeessa tuetaan digitalisaation kehittämistä maaseudulla. Hankkeessa järjestetään mm. ilmaisia infotilaisuuksia sekä teema- ja asiantuntijapöytä- ja kaikki tilaisuudet järjestetään Etelä-Savon kunkin kunnan ja kirkon kesken.

Alueiden kunnat ja ammattopistot järjestävät kesätyö- ja maksuttomia neuvontamateriaaleja. Esimerkiksi viljelijöiden tuotantotilaisuuksien järjestämistä Mikkelissä, Savonlinnassa, Pori- ja Uusikaupungissa.

Tilaisuuksia järjestetään kesätyö- ja maksuttomina, jos väkijoukossa kunnissa on vain muutama kysely- ja tilaisuus- ja kunnissa.

ICT-hanke kestää vuoden 2017 loppuun saakka.

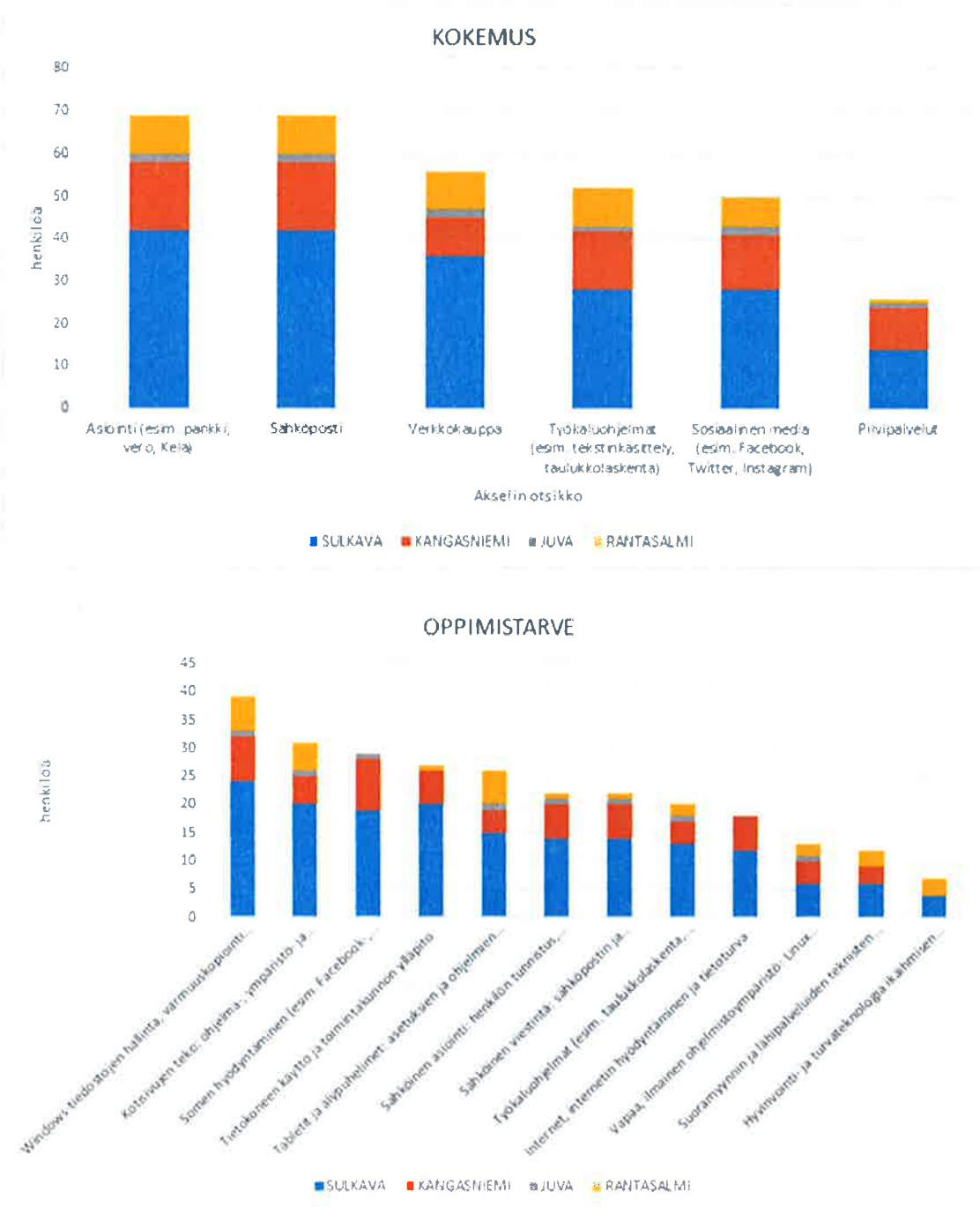
Kuntien kanssa yhteisissä ideariihissä mietittiin hankkeen aihealueita ja kuntien avulla tehtävien verkkokyselyjen toteutustapoja. Kuntatapaamisien olennainen kysymys on ollut, kuinka saadaan parhaiten kunnan alueella olevien toimijoiden tarpeet ja hankkeen mahdollisuudet kohtaamaan. Verkkokyselyissä tiedustelimme kokemuksia, oppimistarpeita ja sopivia teemapäivien pitoajankohtia

Alla olevissa kuvissa verkkokyselyjen tuloksia Sulkavan, Kangasniemen, Juvan ja Rantasalmen osalta. Näissä oli yhtenevät kyselylomakkeet.

Verkkokyselyjen yhteenveto

Uuden tekniikan käytössä suurin tarve oli tietokoneen peruskäytössä ja siihen liittyvissä ongelmissa. Toisaalta sosiaalinen media ja oman toiminnan ilmaiseminen esim. kotisivujen kautta kiinnosti vastaa- jia. Tablettien ja älypuhelimien käyttö sekä Internet-osaaminen korostuivat sähköisen asioinnin välinei- nä.

Kyselyjen perusteella on eri kuntien alueilla toteutettujen teematilaisuuksien sisältöjä ja ajoituksia pys- tytty suunnittelemaan varsin onnistuneesti.

Yhteistyö kyläyhdistyksien kanssa

Hankkeemme järjesti digitupia useiden kyläyhdistyksien kanssa sekä oli mukana laajakaista käynnistämässä Suomenniemen laajakaistahanketta. Alla oleva kuva on Suomenniemeltä laajakaistahankkeen info -tilaisuudesta.

Yhteistyö Leader-ryhmien kanssa

Hankkeen alkumetreillä kutsuimme Etelä-Savon kaikki Leader-ryhmät Juvalle. Tällöin mietittiin tarpeita heidän näkökulmastaan. Kuinka hanke voisi edistää ICT-tietotaitoa maaseudun monialaisen kehittämisen paikallisten asukkaiden ja elinkeinoelämän tarpeiden näkökulmasta.

Yhteistyö ELY-keskuksen kanssa

Hakkeemme järjesti yhteistyössä Etelä-Savon ELY-keskuksen kanssa monia tukitiedotustilaisuuksia. Näitä järjestimme Mikkelissä, Savonlinnassa, Pieksämäellä sekä Juvalla. Alla oleva kuva on 2016 järjestetystä Savonlinnan tilaisuudesta.

Yhteistyö maaseututoimien kanssa

Hankkeemme on monin tavoin tehnyt yhteistyötä Etelä-Savon maaseututoimien kanssa. Muun muassa yhdessä olemme järjestäneet tilaisuuksia Mikkeliin, Savonlinnaan, Pieksämäelle, Juvalle, Rantasalmelle ja Heinävedelle. Alla oleva kuva on Rantasalmelta.

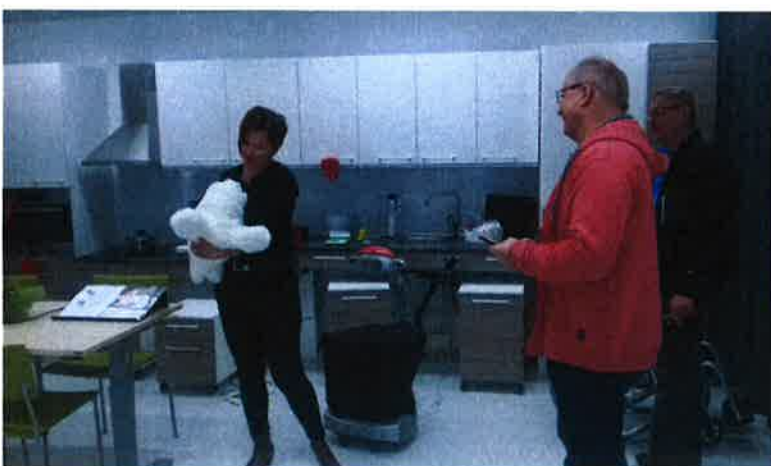
Yhteistyö maatalousyrittäjien eläkelaitos Melan kanssa!

Yhteistyö Melan asiamiesten kanssa oli moninaista. Yhdessä suunnittelimme Sähköinen asiointi ja työ-

turvallisuus -tilaisuudet sekä Maatilan turvapäivän -tilaisuuden. Myös Savonlinnan tukitiedotustilaisuuksien tauoilla Melan asiamies esitteli maatalouden turvalaitteita.

Yhteistyö Maaseudun ICT tuki -ryhmän kanssa

Hankkeemme aikana järjestimme useita tilaisuuksia edellisen hankkeen aikana syntyneeseen Maaseutu ICT tuki -ryhmän kanssa. Useimmiten tapaamiset olivat Skypellä toteutettuja. Alla olevassa kuvassa pari ryhmäläistä tutustumassa pehmokuuttiin Esedun hyvinvointitekniologian oppimistilassa.

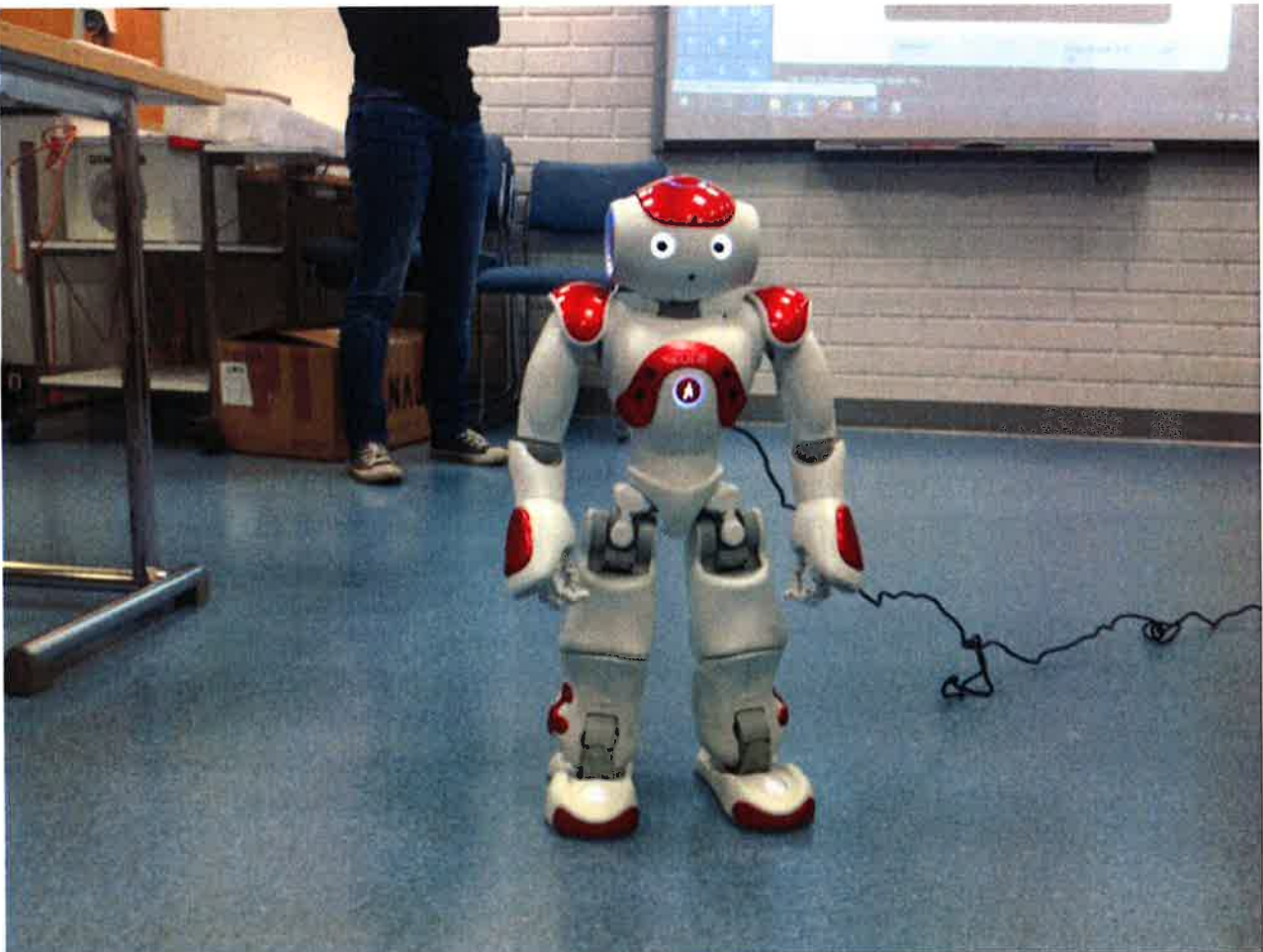
Yhteistyö Maaseutukuriirin kanssa

Maaseutukuriirin kanssa tehty yhteistyö on ollut antoisaa monin eri tahoin. Huhtikuussa 2016 uutiskirjeen sisällön suunnittelu oli ensimmäinen konkreettinen kontakti. Hankkeen aikana tapasimme kuriirien kanssa useasti. Myös Maaseutukuriirin kalenteria käytettiin tilaisuuksien markkinoinnin apuvälineenä.

Yhteistyö muiden hankkeiden kanssa

Hankeemme teki paljon yhteistyötä muiden hankkeiden kanssa, kuten Remix, Hyteks, Maanosaja, Metsiin, Heimokylä ja Menesty maidolla -hankkeiden kanssa. Yhteistyön luonne oli monitahoinen. Useasti tavoitteena oli edistetään tietokoneiden ja mobiililaitteiden käyttötaitoa, sähköisten palvelujen ja tietoliikenteen osaamista. Alla olevassa kuvassa on Hyvinvointiteknologian oppimisympäristön kehittämishankkeen Zora-robotti lataamassa akkujaan.

Yhteistyö Metsä Groupin kanssa

Metsä Group järjesti Mikkelin Haukivuorella pehmeiden maiden puunkorjuunäytöksen yhteistyössä Esedun ja Xamkin kanssa. Hankkeemme oli mukana toteuttamassa kopterikuvauksia sekä näiden liveesityksiä. Käytössämme oli kuvassa näkyvä vihreä Simago-vaunu.

Yhteistyö Luken kanssa

Luonnonvarakeskus Luken kanssa järjestettiin Kuvauskopterin hyödyntäminen maataloudessa -tilaisuus Karilassa. Keskeisenä tavoitteena oli antaa hyviä vinkkejä kuvauskoptereiden käyttöön maataloudessa sekä niiden tekniikan ja niihin liittyvien määräysten tuntemiseen.

Infot

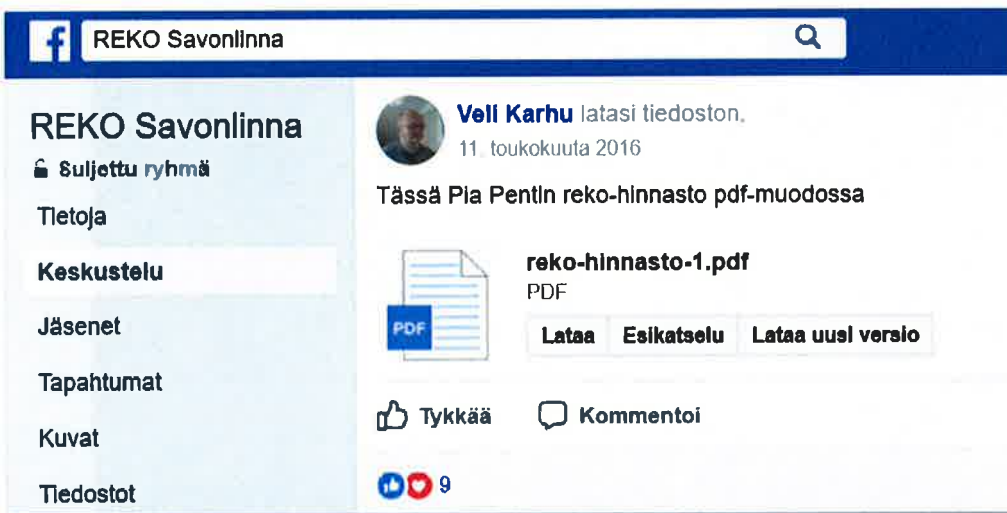
Infotilaisuudet

Hanke on ollut esillä useissa kesätapahtumissa, esimerkiksi Kauriansalmen kesätorilla, Enonkosken Kalamarkkinoilla, Rantasalmen Lippos-päivillä sekä Joroisissa Elävä maaseutu -näyttelyssä. Alla olevista kuvista ensimmäinen on Elävä maaseutu -näyttelystä ja toinen Pieksämäen digi-helppi -tilaisuudesta vanhustenviikolla.

REKO-Facebook -ryhmässä vaikuttaminen

Ryhmän kuvaus: REKO:ssa asiakkaat tilaavat ruokaa suoraan lähituottajilta ilman välikäsiä! Hankemme kirjoitti REKO-Facebook ryhmän taululle mm. tiedostojen vaikeasti luettavien tallennusmuotojen muuttamiseksi pdf-muotoon. Uskomme kirjoituksien parantaneen tilannetta. Hankkeemme tarjosi myös teknistä apua REKO-ryhmien ylläpitäjille. Alla olevan kuvan reko-hinnasto-1.pdf oli alun perin vaikeasti avattavana .xlr-tiedostona.

Messumatka

Maaliskuussa 2016 järjestettiin maatilayrittäjien toimuksesta ICTexpo matkaa Messukeskukseen. Matka jouduttiin peruuntumaan osallistujamäärän vähyyden takia.

Teema- ja asiantuntijapäivät

Keskeinen osa hanketta olivat teema- ja asiantuntijatilaisuudet, joita järjestettiin runsaasti eri puolilla Etelä-Savon maakuntaa. Erilaisia teema-, esittely- ja asiantuntijapäiviä pidettiin 68 kappaletta, ja niihin osallistui 1636 osallistujaa. Tilaisuuksia järjestettiin oppilaitosten tiloissa, mutta myös runsaasti pienemmillä kirkonkylillä. Tarvittava tekniikka tuotiin oppilaitoksista ja tilat vuokrattiin kunnilta tai paikallisilta yrittäjiltä. Hyödynsimme mm. runsaasti kuntien valtuustosaleja tilaisuuksien järjestämisessä.

Hankkeen isommista teematilaisuuksista kerättiin osallistujilta palautetta. Palautteiden perusteella teematilaisuudet ovat onnistuneet hyvin.

Ennakkoinformaatiot	3,6 - 4,2
Tilaisuuden ajankohdat	4,0 - 4,3
Materiaalit	3,6 - 4,1
Järjestelyt	3,8 - 4,3
Luennoinnit	3,2 - 4,2
Palautteiden arvoasteikko on 1-5.	

Sähköiset palvelut maaseutuyrittäjän yritystoiminnan tukena

Suurimmat osallistujamäärät kokosivat viljelijäinfot. Niitä pidettiin Mikkelissä, Savonlinnassa, Pieksämäellä, Juvalla, Rantasalmella sekä Heinävedellä.

Tilaisuuksissa osallistujat saivat ajankohtaista tietoa nykyhetken tilanteesta ja tulevasta tukihausta sekä ympäristösitoumuksista. Muutama tilaisuus oli mahdollista osallistua Webex-etyhteydellä. Kahdesta tilaisuudesta Maosaaja-hanke tuotti videomateriaalit, jotka olivat jaossa myös Maaseutu ICT:n sivujen kautta.

ETELÄ-SAVON MAASEUTU ICT

TEEMA- JA ASIANTUNTIJAPÄIVÄT

68 teematilaisuutta, joista

- 9 viljelijöiden tuki-infoja
- 9 ympäristösitoumusten tilaisuutta viljelijöille
- 1 seminaari
- 49 asiantuntijapäivää

1636 osallistujaa

Digitalisoituvan maaseudun uudet mahdollisuudet

Hankkeen aikana olivat vahvasti esillä nelikopterit. Kopterit olivat mukana monessa tilaisuudessa. Esimerkiksi hanke järjesti Kopterin hyödyntäminen maataloudessa -tilaisuuden 21.4.2017 Karilan koetilalla Mikkelissä. Tilan pelloilla lennätettiin kuvauskopteria ja lämpökuvauskopteria. Tilaisuudessa pohdittiin kopterin hyödyntämismahdollisuuksia viljelijöiden, asiantuntijoiden ja tutkijoiden kanssa. Tilaisuuden toteutuksessa oli mukana Esedun Remix-hankeen vetäjä Arto Rahikainen.

Hankkeen aikana järjestettiin tapaamisia ja kokoontumisia Esedun moderni hyvinvointiteknologian oppimisympäristö Hyteks-tilassa, jossa myös kerrottiin hyvinvointiteknologian uusista mahdollisuuksista osallistujille. Hankekalenterissa oli myös koko maakunnan kattavia teemapäiviä Hyteks-tilaan teemalla ”Teknologia maaseudulla asumisen mahdollistajana”.

Muutamissa teemapäivissä oli esillä turvallisuusteknologian ratkaisuja. Jonkin verran oli kiinnostusta ”Maatilan turvapäivä” teematilaisuuksiin, joissa työturvallisuuden ja maatilan tietoturvan lisäksi olisi poliisin luento maatala ympäristön rikosten torjunnasta sekä laittomasta eläinaktivismista. Osallistujia ei kuitenkaan Maatilan turvapäivä tilaisuuksiin saatu.

Hankeen aikana on oltu mukana Reko-renkaan suoramyynä kehittämiskeskusteluissa mukana, esimerkiksi avustettu Facebookiin sopivien sisältöjen muotoilussa. Tuotu esille tilaisuuksissa suoramarkkinoinnin mahdollisuuksista esimerkkinä mm. MunaExpress Sosiaalisen median mahdollisuudet teemapäivässä.

Maaseudun yritysten väkeä kiinnostivat mm. seuraavat teemat:

- taulukkolaskennan hyödyntäminen ja kassa budjetointi
- EU tietoturva-asetus
- Vipu-palvelut ja WebWaku- sekä WebWakka-sovellusten käyttö
- Sähköpostin ja netin sekä sosiaalisen median hyödyntäminen
- Tietokoneen käytön vinkit

Hanke on tehnyt kiinteää yhteistyötä eri maaseudun toimijaverkostojen ja kyläyhdistysten kanssa kuten Mtk-Etelä-Savo, Kauriansalmen Kyläyhdistys, Pieksämäen kylät ry, Kolmonen ry jne. Maaseudun ICT tukiverkosto, joka luotiin Maatila ICT-hankkeen aikana kokoontui nykyisenkin hankkeen aikana muutamia kertoja lähinnä Skype for Business etäyhteyksien välityksellä. Lisäksi Maaseudun ICT tukiverkoston jäseniä osallistui hyvin hankkeen teemapäiviin.

Yksi kiinnostavimmista teemoista oli Älypuhelimet ja -tabletit sähköisessä asioinnissa. Teema oli esillä kuudessa digituvassa sekä viidessä teemapäivässä. Myös sosiaalisen median (some) sekä internetin hyödyntämisessä kylien toimijat saivat hyvää oppia.

Tabletit ja älypuhelimet
ti 17.10.2017 klo 10–15 Mikkelä
ke 18.10.2017 klo 10–15 Pieksämäki
to 23.11.2017 klo 10–15 Kerimäki

Digituvat

Hanke järjesti 53 digitupaa maaseudun ICT- taitojen perusosaamisen turvaamiseksi. Digitupien idea on järjestää kaikille yhteisiä ja avoimia tilaisuuksia, jossa tullaan tutuksi tietokoneiden ja mobiililaitteiden kanssa. Digituvissa opittiin tietotekniikkaa paikallisten toiveiden mukaisesti. Digitupia pidettiin eri puolilla Etelä-Savo kylätaloilla, kyläkouluilla, kunnantaloilla, kahvila-ravintoloissa sekä maataloilla, joissa kyläläiset olivat tottuneet kokoontumaan.

Esimerkiksi Suomenniemellä Kauriansalmen kyläyhdistyksen kanssa järjestettiin Kahvila-ravintola Salmenrannassa seuraavanlaisia digitupia

- tietotekniikan laitteiden ja ohjelmistojen hankinta
- Internet ja sen hyödyt sekä Some
- Sähköiset palvelut
- Tietoliikenneyhteydet

Lisäksi

- hanke oli mukana toteuttamassa Kauriansalmen kyläyhdistyksen ja Xamk:n opiskelijoiden kanssa tietoliikenneselvityksen valokuituyhteyksien hankkimista varten ja
- hanke tiedotti toiminnastaan kyläyhdistyksen kesäkuun markkinoilla

Eniten digitupia järjestettiin Jäppilä-talolla, Pieksämäellä. Sinne kokoonnuttiin 13 kertaa.

MAASEUTU ICT

Ongelmia älypuhelimien käytössä?
Onko tablet-tietokoneen käyttö haasteellista?
Tule kysymään ja oppimaan!

JÄPPILÄN DIGITUPA
30.11.2016 klo 17.00-19.00
JÄPPILÄ-TALOLLA

Ota koneesi mukaan ja tule opettelemaan.
Opastus on maksutonta.

Neuvojina: Arto Sepponen ja Tuomo Rytkönen Esedulta

MAASEUTU ICT

Kuvassa Haapakosken digitupa 2016

DIGITUVAT

53 digitupaa
445 osallistujaa

Matalan kynnyksen toimintamuoto kylälaisten toiveita kuunnellen.

- Jäppilä
- Haapakoski
- Paltanen
- Niskämäki
- Juva
- Suomenniemi
- Miekankoski
- ...

MENOVINKIT 9.-15.11.

MATIAS LÖVBERG

Suomenniemellä puhutaan perjantai-iltana valokuituyhteyksistä.

Tietoliikenneyhteysien parantaminen

Hankkeen tavoitteena oli myös edistää maaseudun tietoliikenneyhteysien toimivuutta. Hanke oli mukana mm. valokuituhankintojen kartoituksissa sekä vertaili langattomia laajakaistaliittymien nopeuksia eri operaattoreiden välillä.

Hyvänä esimerkkinä valokuituhankintojen kartoituksesta on Suomennimellä Kauriansalmen kyläyhdistyksen ja Xamk:n opiskelijoiden kanssa toteutettu tietoverkkokysely. Kyselyn tavoitteena oli selvittää valokuituyhteysien mahdollisuudet ja kustannukset.

Suomenniemen valokuituhankkeen eteenpäin saattamiseksi Maaseutu ICT –hanke toteutti teema-/infotilaisuuksia valokuituverkoista Salmenrannassa yhteistyössä Kauriansalmen kyläyhdistyksen kanssa. 10.11.2017 tilaisuudessa (kuva) oli tungosta. Salmenrannan kabinettiin ahtautui 35 innokasta kuulijaa.

DIGITUPA-SUOMENNIEMI

perjantaina 10.11.2017 klo 18 - 20

Salmenrannassa

Teemana

Valokuituverkot

- Kyläverkko-hankkeen esittely, MPP:n myyntipäällikö Juhana Puttonen
- Suomenniemen haja-asutusalueen valokuituverkon hankkeesta valmistelusta, Kauriansalmen kylä ry ja Suomenniemen oikeuslaitos
- Mita tärkeitä digitaalisuus tuo maaseudun asukkaille tulevaisuudessa, Etelä-Savon Maaseutu ICT -hanke

Tule kuulemaan ja keskustelemaan, kahvitarjoilu!

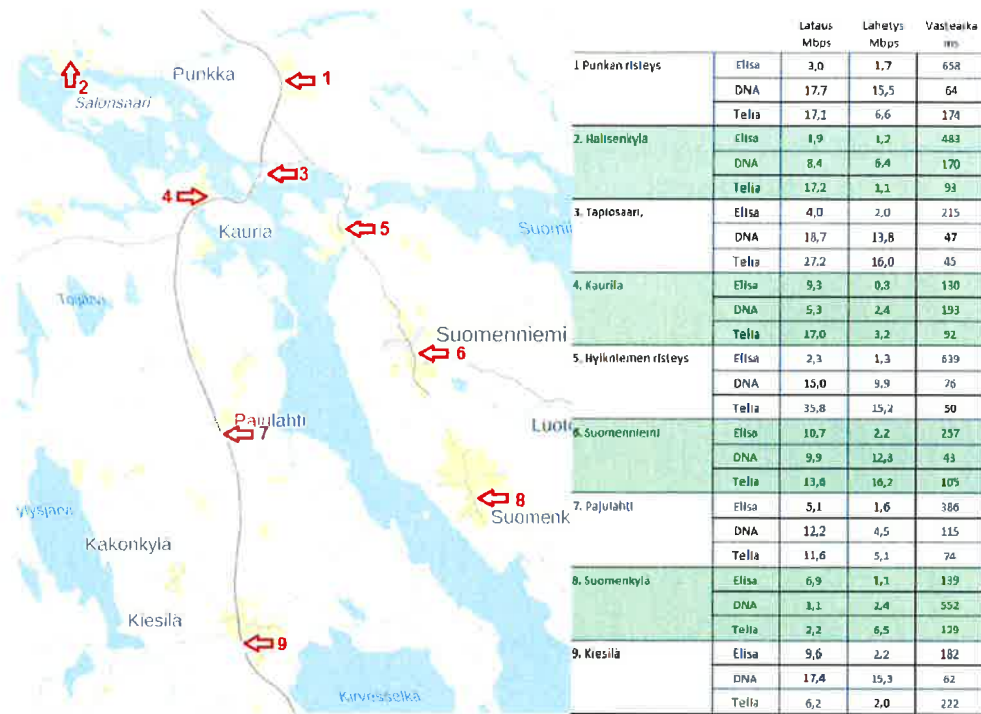
Lisätietoja: Tuomo Rytönen, puh. 040 3056630

Maaseutu ICT auttaa arjen tietotekniikassa

www.maaseutuict.fi

Kartoituksen yhteydessä tehtiin tietoliikennemittauksia mobiililaajakastojen nopeuksista Suomenniemien alueella. Alla olevasta taulukosta voi havaita, että nopeuksissa on suuria eroja alueiden välillä.

Kyläyhdistyksen palautetta digituvista Suomenniemellä

"Tietotekniikkaan liittyvien perustietojen ja taitojen puutetta on lähes meillä jokaisella johtuen tietotekniikan ja siihen kytkeytyvien sovellusten ja palveluiden nopeasta kehittymisestä. Etelä-Savon Maaseutu ICT-hankkeen tiedotus ja neuvontapalvelut vuoden 2017 aikana osuivat hyvään saumaan Suomenniemellä, jossa oli jo virinnyt keskustelua tietotekniikkaan ja tietoverkkoihin liittyvistä haasteista.

Saadessamme tietoa, että hankkeen neuvontapalvelut ovat mahdollisia myös Suomenniemellä, ryhdyimme Kauriansalmen kylät ry:ssä kartoittamaan keskeisimpiä tietotekniikkaan liittyviä tarpeita ja neuvontatilaisuuksien toteutustapaa. Keväälle 2017 sovimme hankkeen asiantuntijoiden kanssa neljästä Digituvasta, joissa kaikissa oli oma erillinen teemansa.

Näissä perjantai-iltaisina ja lauantaiamupäivisin Kahvila-Ravintola Salmenrannassa toteutettavista Digituvista tiedotettiin alueen asukkaita yhdistyksen verkkosivuilla, ilmoitustauluilla, lehti-ilmoituksin ja kotiin postitse jaettavilla esitteillä.

Digituvissa perehdyttiin tietokonelaitteisiin ja niiden hankintaan liittyviin tietoihin, internet-palvelujen käyttöön, sovellusohjelmien käyttöön ja tietoverkkoihin. Kesällä 2017 pidettiin kaksi yhdistyksen ja hankkeen yhteistä info-tilaisuutta, joissa painotus oli alueelle mahdollisesti rakennettavan valokuituverkon ja langattomien verkkojen eroissa. Keskustelua käytiin Xamkin opiskelijoiden toteuttaman tietoverkkokyselyn tulosten, hankkeen asiantuntijoiden tekemien langattomien yhteyksien mittaustulosten ja Saimaan Kuitu Oy:n valokuituverkkojen rakentamiskokemusten pohjalta.

Syksyllä 2017 järjestettiin vielä yksi Digitupa, jossa keskusteltiin Suomenniemien keskustaajamaan vuoden 2018 aikana MPY:n toimesta rakennettavasta valokuituverkosta, Mikkelin kaupungin Suomenniemien aluejohtokunnan ja Kauriansalmen kylät ry:n suunnitelmista toteuttaa koko Suomenniemien entisen kunnan aluetta koskeva valokuituverkkoselvitys sekä tulevaisuuden tietoliikennetarpeista.

Näihin kaikkiin tilaisuuksiin osallistui 15 – 35 henkilöä, joten jo osallistujamäärän pohjalta voidaan todeta, että tilaisuudet olivat tarpeellisia. Kyläyhdistyksen ja aluejohtokunnan välisissä keskusteluissa kävi ilmi, että myös tilaisuuksien sisältökokonaisuus oli onnistunut ja saatua tietoa päästiin hyödyntämään. Suomenniemien kaltaisella alueella, josta on varsin pitkät matkat lähikaupunkeihin, toteutetut Digituvat ja Info-tilaisuudet koettiin oikein hyvänä ja tervetulleena tapana saada asiantuntevaa neuvontapalvelua omalla alueella joustavina ajankohtina. - Tämän tyyppisille neuvontapalveluille koetaan olevan tarvetta myös jatkossa."

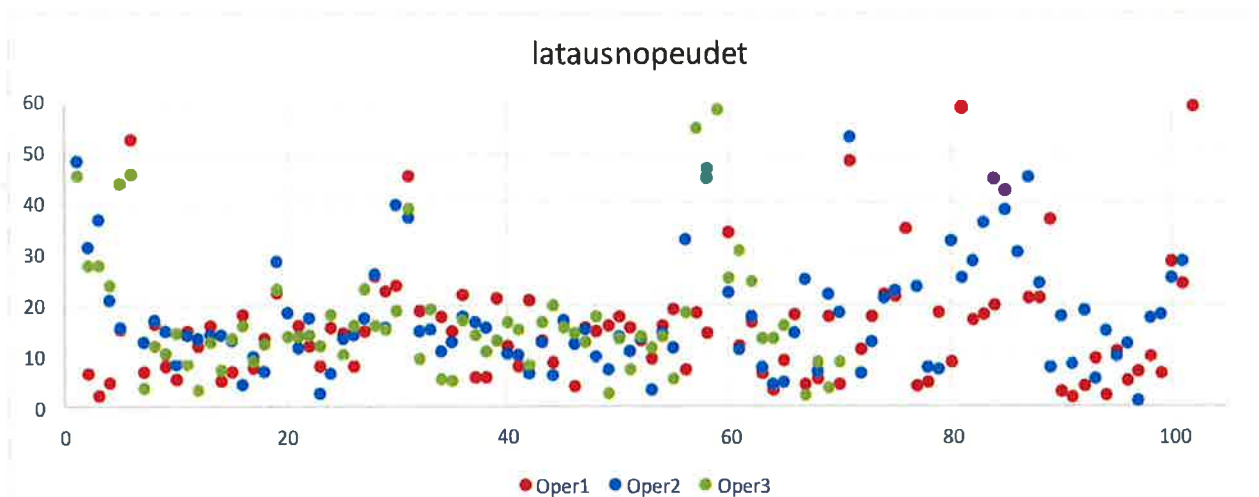
Tekniikan kehittyminen ja sähköisen asioinnin lisääntyminen tuo haasteita tietoliikenneyhteyksille. Sähköisen asioinnin ja palvelutoiminnan mahdollistamiseksi laajakaistayhteyksien tulisi olla kunnossa.

Maaseutu ICT –hankkeen aikana tehtiin yli 100 mittausta eri operaattoreilta käyttöön saaduilla Huawei Mobile WiFi E5577 reitittimien kautta. Näin saatiin varsin kattava aineisto Etelä-Savosta mobiili-tietoliikenneyhteyksistä. Operaattoreista mukana olivat Dna, Elisa ja Telia, suuret kiitokset heille maakunnan tietoliikenteen edistämisestä.

Vertailuissamme olemme havainneet, että langattomat laajakaistayhteydet eli mobiiliyhteydet ovat pääsääntöisesti vuosien aikana parantuneet.

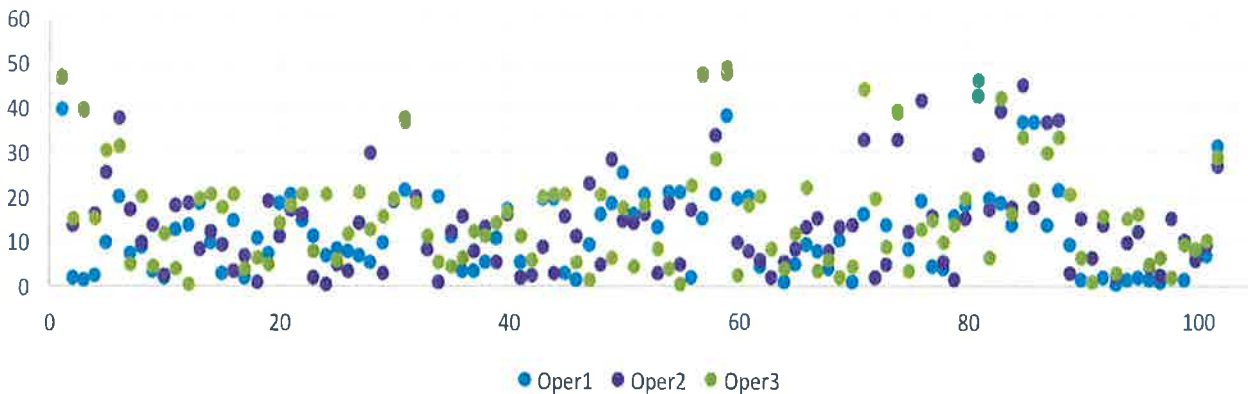
Latausnopeus kertoo siitä, kuinka vauhdikkaasti tieto liikkuu internetistä kännykkään tai tietokoneeseen päin. Kun lataat tietokoneellesi esimerkiksi Youtube-videota, on kyse latausnopeudesta. Etelä-Savossa latausnopeudet vaihtelivat seuraavasti:

Kuvasta voi havaita, että samassa paikassa on aina joku yhteys, joka toimii.

Lähetysnopeus taas kertoo, miten vauhdikkaasti tieto liikkuu tietokoneesta verkkoon päin. Lähetysnopeus on oleellista silloin, kun esimerkiksi lataat itse kuvaamaasi kuvan vaikkapa Facebook-sivullesi.

lähetyksenopeudet

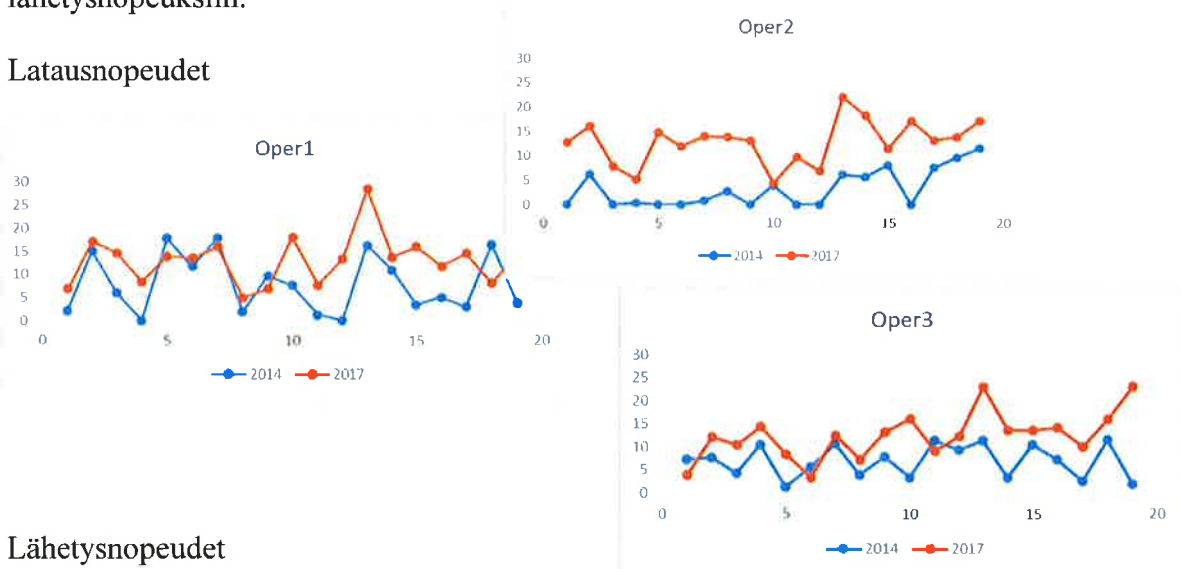

Etelä-Savossa myös lähetyksenopeuksissa oli suuria vaihteluja eri alueilla.

Tuloksista voi yleisellä tasolla todeta muutamia seikkoja. Kaikissa mittauspisteissä löytyi yleensä yksi tai useampi operaattori, jonka nopeudet olivat tyydyttävällä tasolla sähköisen asioinnin tarpeita ajatellen.

Vertailtaessa Maatila ICT:n aikaisia mittauksia Maaseutu ICT:n aikaisiin mittauksiin 20 yhteisessä mittauspisteessä (vv.2013-2014 / vv. 2016-2017), huomaa selvää paranemista eri operaattoreiden lataus- ja lähetyksenopeuksiin.

Latausnopeudet

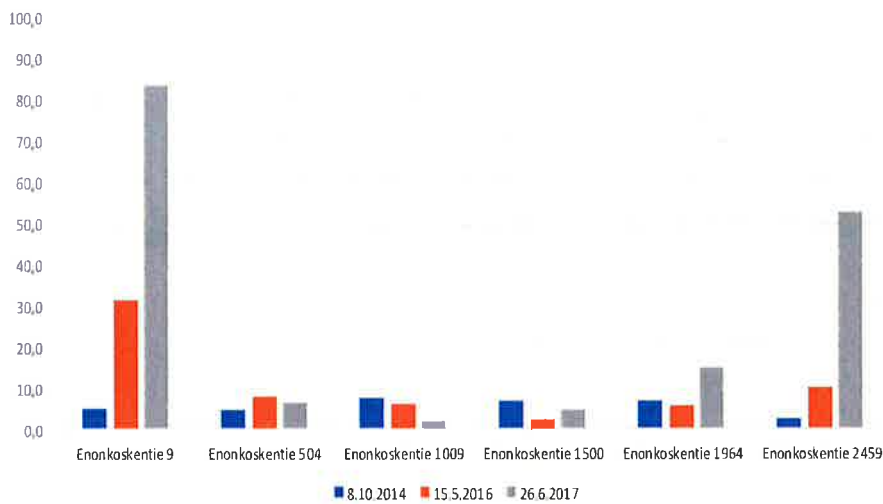

Lähetysnopeudet

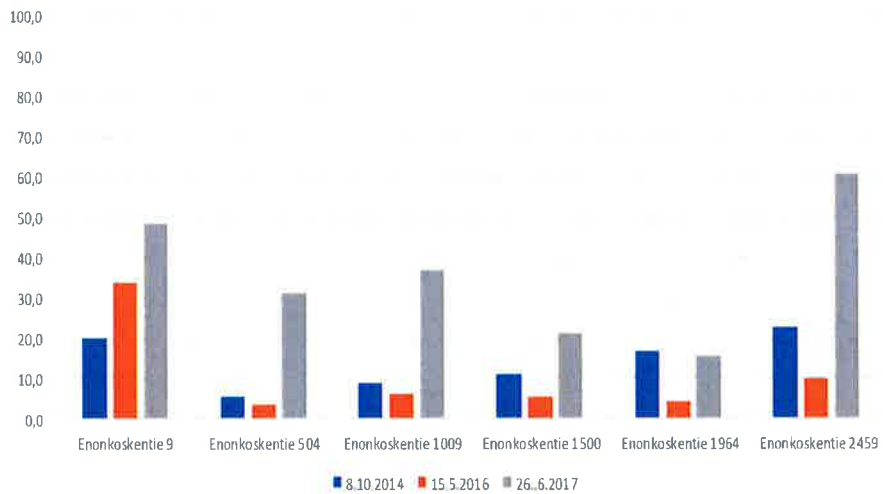

Alla olevissa kuvissa on nähtävissä langattomien laajakaistayhteyksien kehittyminen neljän vuoden ajalla Savonlinna Enonkoski välillä.

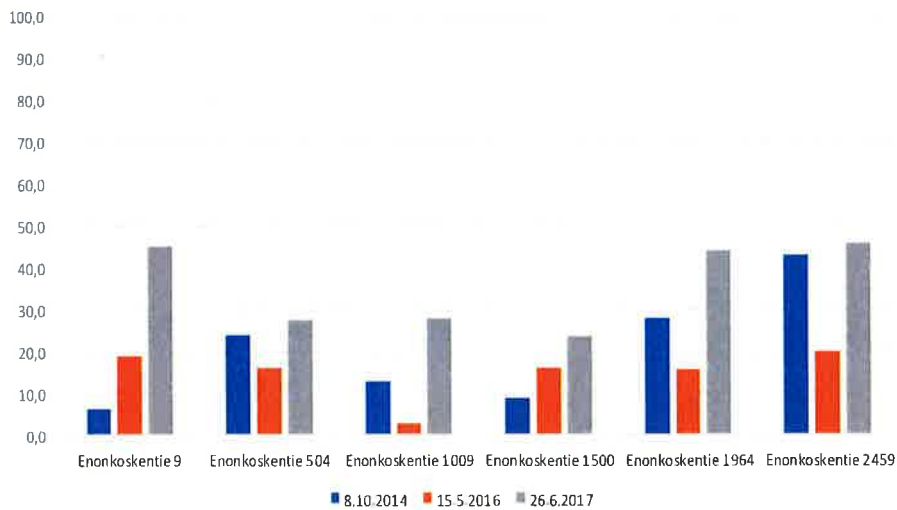
Oper1

Oper2

Oper3

5

Byrokration purku

Hankkeessa tehtiin Etelä-Savon alueen maatalouden byrokration purkamisen selvitystyö Raportti saatiin valmiiksi kevään 2016 aikana ja siitä ProAgria Etelä-Savo järjesti päätösseminaarissa 25.4.2016, jossa raportti ”*Eteläsavolaisten viljelijöiden ja viranomaisten esittämät Byrokration purku – kehittämisehdotukset. Etelä-Savon maaseutu ICT -hanke, kooste työpajojen aineistoista 25.4.2016.*” luovutettiin maa- ja metsätalousministeri Kimmo Tiilikaiselle. Seminaariin osallistui 70 henkilöä.

Selvitystyö aloitettiin syksyllä 2015. Selvitystä varten perustettiin työryhmä, jonka puheenjohtajana toimii maidontuottaja Anne Nykänen. Muut ryhmän viljelijäjäsenet toimivat työpajojen puheenjohtajina: luomumaidontuottaja Anssi Laamanen ja maidontuottaja Juha Paajanen. Muut ryhmän jäsenet olivat, palvelu- ja kehityspäällikkö Pekka Häkkinen ja hankeosion ja seurantar ryhmän sihteerinä toiminut maidontuotannon asiantuntija Mervi Ukkonen ProAgria Etelä-Savosta, Mikkelin kaupungin maaseutupäällikkö Kari Mikkonen, toiminnanjohtaja Vesa Kallio MTK Etelä-Savosta sekä yksikön päällikkö Maija Puurunen, tarkastaja Niina Pulkkinen, maaseututiedottaja Anu Raatikainen ja maaseutuasiantuntija Mikko Ukkonen Etelä-Savon ELY-keskuksesta. Työtä ohjaava työryhmä kokoontui syksyn 2015 ja kevään 2016 aikana yhteensä kuusi kertaa.

Selvitys perustuu viljelijöiden ja viranomaisten työpajatyöskentelyyn. Työpajoja oli kolmelta eri tuotantosuuntaa: kotieläintuotanto, peltoviljely ja luomu/erikoiskasvituohtantoa. Jokainen työpaja koostui vähintään kolme kertaa aikavälillä 26.11.2015–8.3.2016. Tämän lisäksi pidettiin myös viranomaistahojen työpaja 5.2.2016.

Ensimmäisissä viljelijätyöpajoissa selvitettiin, miten viljelijät kokevat byrokratian, millaista heidän päivittäinen byrokrahtiaan liittyvä työ on ja missä määrin he kohtaavat ongelmalliseksi muodostuvaa byrokrahtia tehtävissään. Seuraavissa työpajoissa mietittiin, mitä kehittämisehdotuksia voidaan ongelmakohtiin esittää. Viljelijöiden päivittäiset byrokrahtiaan liittyvät työt ja niiden kehittämisehdotukset koottiin matriiseihin. Lisäksi selvitystyötä helpottamaan ja päällekkäisyyksiä osoittamaan kerättiin kotieläintilan valvonnoista matriisi, jossa ilmeni kunkin tarkastuksen sisältö valvontapöytäkirjojen pohjalta laadittuna. Jokaisesta työpajasta tehtiin myös mahdollisimman kattavat muistiot. Byrokrahtia seminaarissa 25.4.2016 Evira kutsui byrokrahtiatyöryhmän vierailulle Eviraan. Vierailu toteutettiin 6.6.2016. Palaverissa oli laaja hallinnon edustajia, mukana oli Eviran, MMM, Mavin, Tu-kesin edustajia. Vierailun aikana esitimme pyynnön hallinnon edustajille tulla vierailemaan Ete-läsavolaiselle maitotilalle syksyn 2016 aikana.

6

Materiaalit neuvonnan apuna

Materiaalia asiakkaiden tueksi

Kokosimme monipuolista materiaalia nettisivuillemme Materiaalit linkin taakse. Sieltä löytyy tapahtumapäivissä käytettyjä materiaaleja sekä runsaasti myös muuta materiaalia eri muodoissa.

Materiaalit löytyvät internetistä, osoitteesta www.maaseutuict.fi, hankkeen Facebook-sivuilta sekä YouTube-kanavasta.

Materiaaleista löytyy mm.:

- Maatilan tietoturva
- Video maatilan tietoturvasta
- 2017-11-23 Ympäristösitoumuksen koulutus Mikkelissä
- Luentojen materiaalit
- 10 tiedostoa
- 2017-10-5 Ajankohtaista viljelijöille Juvalla
- Luentojen materiaalit
- 12 tiedostoa
- 2017-09-21 Haukivuoren hakkuunäytös
- Kuvia ja videoita
- 23 videota ja kuvaa
- 2017-04-27 Luomuinfo Juvalla
- Luentojen materiaalit
- 5 tiedostoa
- 2017-04-21 Kopteri-info Karilassa
- Videoita ja kuvia tilaisuudesta
- 27 videota ja kuvaa
- 2017-04-18 - 25 Tukitiedotus
- Luentojen materiaalit
- 11 tiedostoa
- Luentojen videot
- 5 videota
- 2017.03.21 - 24 Ympäristösitoumuksen koulutuspäivät
- Luentojen materiaalit
- 15 tiedostoa
- 2016.1.1 - 31.12.2017 Sekalaisia materiaaleja
- Sekalaisia materiaaleja
- 23 tiedostoa
- 2016.11.22. - 25. Ympäristösitoumuksen koulutuspäivät
- Luentojen materiaalit
- 11 tiedostoa
- 2016.04.14 - 27 Tukitiedotus 2016
- Tukitiedotuksissa jaetut materiaalit, Savonlinna, Mikkel, Pieksämäki
- Luomu-infossa jaetut materiaalit, Juva 27.4.2016
- 11 tiedostoa
- 2016.04.25 Seminaari
- Byrokratian purku ja kehittämissuhteet.pdf
- 1 tiedosto
- 2017.7.18 päivitetty opiskelumateriaalia
- ICT-opiskelumateriaalia

Etelä-Savon Maaseutu ICT -hanke pysyi suunnitellussa budjetissa.

Etelä-Savon ammattiopiston ja ProAgria Etelä-Savon yhteistyö talousasioihin liittyen toimi moitteettomasti.

ETELÄ-SAVON MAASEUTU ICT

Rahoitus: Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

ESEDU JA PROAGRIA YHTEENSÄ

Kululuokat	Budjetti koko hankeajaksi	Kulut koko hankeajaksi	erotus
Palkkakulut ja palkkiot	317544,00	304473,83	13071,00
Ostopalvelut	28000,00	26738,59	1261,00
Yleiskustannukset (flat rate 24%)	76211,00	73073,72	3137,00
Yhteensä	421755,00	404286,14	17470,00

8

Tulevaisuus & JOHTOPÄÄTÖKSET

Kokonaisuutena Etelä-Savon Maaseutu ICT –hanke onnistui hyvin. Hankkeelle asetetut tavoitteet täyttyivät. Hankkeella saavutetut tulokset hyödyntävät erinomaisesti Etelä-Savon maaseudun elinvoimaisuutta.

Maaseutu ICT -hanke paransi maatalo- ja maaseutuyrittäjien sekä eri maaseututoimijoiden osaamista työelämän muuttuviin tarpeisiin, turvasi monipuolisesti alueellista saatavuutta, kehitti työelämää ja yrittäjyyttä sekä vastasi maaseudun työelämän osaamistarpeisiin. Hankeen aikana saatiin verkostoyhteistyötä parannettua eri maaseututoimijoiden välillä. Tavoitteiden mukaisesti sähköisen asioinnin käyttö on parantunut esim. sähköisessä tukihaussa.

Tulevaisuudessa digitalisaatio muuttaa laitteistojen ja ohjelmistojen käytön entistä helppokäyttöisemmiksi ja tiedonsiirto nopeutuu ja tehostuu sekä koneisiin tulee käyttöä helpottavaa tekniikkaa ja sovelluksia, tekoälysovellukset yleistyvät. Verkkokaupasta tulee yleinen kaupantekomuoto. Tulevaisuudessa tietotekniikka mahdollistaa uudenlaiset sähköiset palvelumuodot. Alueiden paikalliset erityispiirteet huomioivien digitaalisten ratkaisujen avulla on mahdollista turvata maaseutujen elinolosuhteet sekä luoda uutta elinvoimaa ja kasvun eväitä maaseutualueiden elinkeinoelämälle.

Mitä paremmin olemme pystyneet varautumaan digitalisaatioon, sitä helpommin pystymme selviytymään tulevasta arjesta sitä auttavan uuden teknologian kanssa. Tämän hetken digitalisaation murroksessa maaseudulla ollaan vasta alkutaipaleella ICT –teknologian käytössä. Käyttöä hidastaa monesti haluttomuus tietoteknisten laitteiden käyttöön sekä varsin kehittymättömät tietoliikenneyhteydet.

Maaseudulla lähidemokratia ei voi toteutua ellei kaikille ihmisille anneta mahdollisuutta omaksua uuden teknologian käyttötaitoa. Näin myös tietotekniikan perusosaamisen neuvontaan on panostettava ja näin sähköinen asiointi saadaan kaikkien ulottuville.

Lisäksi on tuettava maaseudun nopeiden tietoliikenneyhteyksien aikaansaamista. On hyvä myös muistaa, että sähköisten palveluiden määrä kasvaa jatkuvasti ja osasta on tulevaisuudessa tulossa enemmän ja vähemmän ”pakollisia”.

Mikkelissä 29.12.2017

Taru Särkkä

Maaseutu ICT
Apua arjen tietotekniikkaan

Tilaisuuksia

13.12.2017

Toimisto ja paperit järjestykseen, Savonlinna

12.12.2017

Digitupa, Kauriansalmi

27.11.2017

Digitupa, Paltanen

24.11.2017

Toimisto ja paperit järjestykseen, Juva

23.11.2017

EU:n tietoturva-asetus, Kangasniemi

23.11.2017

Ympäristösitoumuksen koulutus, Mikkeli

22.11.2017

Digitupa, Jäppilä

14.11.2017

WebWakka & verotus, Mikkeli

13.11.2017

Sosiaalisen median mahdollisuudet, Kerimäki

10.11.2017

Digitupa, Suomenniemi

7.11.2017

WebWakka & verotus, Savonlinna

6.11.2017

Taulukkolaskenta, Kerimäki

30.10.2017

10 vinkkiä tietokoneen käyttöön, Kerimäki

18.10.2017

Tabletit ja älypuhelimet, Pieksämäki

18.10.2017

Digitupa, Jäppilä

10.10.2017

Digitupa, Paltanen

5.10.2017

Ajankohtaista viljelijöille, Juva

21.9.2017

Hakkuunäytös, Haukivuori

Tilaisuuksia

19.8.2017

Elävä Maaseutu -messut, Joroinen

3.8.2017

Kuituverkko-info, Suomenniemi

1.7.2017

Enonkosken kalamarkkinat

17.5.2017

Tabletit ja älypuhelimet, Mikkeli

4.5.2017

Tabletit ja älypuhelimet, Pieksämäki

3.5.2017

Tabletit ja älypuhelimet, Mikkeli

2.5.2017

Niskamäen digitupa

27.4.2017

Luomuinfo, Juva

26.4.2017

Tulevaisuuden digikunta

25.4.2017

Tukitiedotus, Pieksämäki

24.4.2017

Heimokylän digitupa

24.4.2017

Vehmaskylän digitupa

21.4.2017

Kopterin hyödyntäminen maataloudessa

20.4.2017

Tukitiedotus, Mikkeli

18.4.2017

Tukitiedotus, Savonlinna

12.4.2017

Jäppilän digitupa

12.4.2017

Taulukkolaskenta, Savonlinna

11.4.2017

Paltasen digitupa

5.4.2017

Digikuvauksen mahdollisuudet, Pieksämäki

4.4.2017

Niskamäen digitupa

Tilaisuuksia

30.3.2017

Vehmaskylän digitupa

28.3.2017

Heimokylän digitupa, Mäntyharju

24.3.2017

Ympäristösitoumuksen koulutus, Pieksämäki

23.3.2017

Ympäristösitoumuksen koulutus, Mikkeli

22.3.2017

Ympäristösitoumuksen koulutus, Rantasalmi

21.3.2017

Ympäristösitoumuksen koulutus, Heinävesi

16.3.2017

WebWisu, Savonlinna

15.3.2017

WebWisu, Juva

15.3.2017

Jäppilän digitupa

14.3.2017

Paltasen digitupa

14.3.2017

Niskamäen digitupa

11.3.2017

Sähköiset palvelut, Suomenniemi

9.3.2017

Virtasalmen digitupa

8.3.2017

Haapakosken digitupa

2.3.2017

Virtasalmen digitupa

25.2.2017

Sosiaalinen media, Suomenniemi

23.2.2017

Vehmaskylän diigitupa

23.2.2017

Heimokylän yrittäjät

21.2.2017

Niskamäen digitupa

Tilaisuuksia

21.2.2017

Taulukkolaskenta, Savonlinna

21.2.2017

Paltasen digitupa

14.2.2017

10 vinkkiä tietokoneen käyttöön II, Savonlinna

11.2.2017

Kauriansalmen digitupa, Suomenniemi

2.2.2017

10 vinkkiä tietokoneen käyttöön, Pieksämäki

1.2.2017

10 vinkkiä tietokoneen käyttöön, Mikkeli

1.2.2017

Haapakosken digitupa

26.1.2017

10 vinkkiä tietokoneen käyttöön, Savonlinna

19.1.2017

Tulot ja menot sulavasti sovussa, Savonlinna

18.1.2017

Tulot ja menot sulavasti sovussa, Pieksämäki

18.1.2017

Jäppilän digitupa

17.1.2017

Tulot ja menot sulavasti sovussa, Mikkeli

14.1.2017

Suomenniemen digitupa

12.1.2017

Vehmaskylän digitupa

11.1.2017

Niskamäen digitupa

13.12.2016

Paltasen digitupa

1.12.2016

Vehmaskylän digitupa

30.11.2016

Jäppilän digitupa

Tilaisuuksia

25.11.2016

Ympäristösitoumuksen koulutus, Pieksämäki

24.11.2016

Ympäristösitoumuksen koulutus, Mikkeli

23.11.2016

Ympäristösitoumuksen koulutus, Savonlinna

22.11.2016

Ympäristösitoumuksen koulutus, Juva

18.11.2016

WebWisu, Mikkeli

17.11.2016

WebWisu, Pieksämäki

15.11.2016

WebWisu, Savonlinna

7.11.2016

Paltasen digitupa

20.10.2016

Vehmaskylän digitupa

5.10.2016

Digihelppi, Virtasalmi

22.9.2016

Vehmaskylän digitupa

19.10.2016

Jäppilän digitupa

12.10.2016

Haapakosken digitupa

11.10.2016

Paltasen digitupa

5.10.2016

Sähköinen asiointi, Kangasniemi

29.9.2016

Sähköinen asiointi, Rantasalmi

28.9.2016

Internet, internetin hyödyntäminen, Kangasniemi

22.9.2016

Kotisivujen teon info, Rantasalmi

21.9.2016

Sosiaalisen median mahdollisuudet, Kangasniemi

15.9.2016

Tabletit ja älypuhelimet, Rantasalmi

Tilaisuuksia

14.9.2016
Haapakosken digitupa

14.9.2016
Tiedostojen hallinta, varmuuskopiointi, Kangasniemi

13.9.2016
Internet, internetin hyödyntäminen, Sulkava

8.9.2016
Tiedostojen hallinta, varmuuskopiointi, Rantasalmi

8.9.2016
Jäppilän digitupa

6.9.2016
Kotisivujen teon info, Sulkava

30.8.2016
SOME mahdollisuudet, Sulkava

23.8.2016
Tietokoneen hallinta ja tietoturva, Sulkava

18.8.2016
Vehmaskylän digitupa

6.8.2016
Lipposmarkkinat, Rantasalmi

2.7.2016
Kalamarkkinat, Enonkoski

30.6.2016
Jäppilän digitupa

27.6.2017
Kotisivujen teon info, Enonkoski

20.6.2017
Sähköposti, videoneuvottelu, Enonkoski

13.6.2016
Nettikyselyt ja ajanvaraus, Enonkoski

26.5.2016
Jäppilän digitupa

19.5.2016
Haapakosken digitupa

Tilaisuuksia

27.4.2016

Tukitiedotus, luomu, Juva

25.4.2016

Byrokratian purku -seminaari

20.4.2016

Tukitiedotus, Pieksämäki

19.4.2016

Tukitiedotus, Savonlinna

18.4.2016

Tukitiedotus, Mikkeli

14.4.2016

Tukitiedotus, Partala

